

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicijska
„Katol. Tiskarna“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 168.

V Ljubljani, v sredo 25. julija 1894.

Letnik XXII.

„Danica.“

Izviran dopis iz Vitanja.

Petnajst dolgih mesecev je preteklo, kar nas je šestorica slovenskih velikošolcev na Dunaju sklenila iz lastnega nagiba, da si osnujemo svojo društvo na temelju večno resničnih katoliških načel. Nismo imeli namena delati razdora mej slovenskim dijaštvom, saj se je razkol pokazal premnogokrat poprej in tudi kasneje v krogu takozvanih narodno-napredno mislečih velikošolcev. Hoteli smo edino le gojiti in navduševati se za resnice, ki bi nam bile zvezde vodnice v poznejšem življenju, resnice, katere negovati je prepovedala takratna liberalna večina v „Sloveniji“ s sklepom, da mora biti vsak član društva pristaš narodnega naprednjaštva.

Pri snovanju pač nismo pričakovali velikih težkoč, ki so se nam delale od vseh strani. Ovine so postajale vedno večje, včasih na videz nepremagljive, v svet so se trosila ostudna obrekovanja, ljubljanski dopisnik „Soče“ nas je celo obdolžil, da smo pozabili ceniti svetinjo, ki je vsakemu poštemu slovenskemu sinu najdražja poleg sv. vere, da smo iz sebičnosti in podlega hinavstva postali neverni narodnemu programu. Najhujše pa je bilo, da se je pričela krčiti i naša peštica. Ubogi Jaklič je moral prerano v bladno zemljo, drug zvest tovariš je izvršil svoje študije, ter se podal v domovino itd., skratka tega ali onega se je že skoro polastila obupnost. A hoteli smo vstrajati do zadnjega in vstrajali smo. Bog nam ni odtegnil svoje pomoči. Novi pristaši so se oklenili naših nazorov. Z novimi močmi smo nadaljevali neupogljivo boj. Hvala Večnemu, sedaj smo zmagali. Slovensko-katoliško-akademiško društvo „Danica“ je potrjeno. Imelo

bode iste pravice, kot druga slovanska akademična društva na Dunaju. V notranjem poslovanju in pri občnih zborih posluževali se bomo slovenskega jezika, naša prsa bode smela krasiti narodna trobojnica. V pravila se nam ni vsilila točka o nemškem poslovnem jeziku, ampak izostala je sploh, kakor v pravih „Slovenije“. Delila se nam bode ista pravica. Za te vspehe se pa moramo iskreno zahvaliti opetovanemu trudu naših gg. državnih poslancev, v prvi vrsti visokorodnemu g. grofu Hohenwartu in g. Povšetu. Odločujoči del odloka slove: „Das hohe k. k. Ministerium des Innern hat laut Erlasses vom 11. Juli 1894, Z. 14.221 dem Recurse des Franz Janković und Genossen gegen die Entscheidung der k. k. Statthaltereie vom 22. April d. J. Z. 27.922, mit welcher die Bildung des „Slovenisch-katholischen-akademischen Vereines „Danica“ in Wien“ untersagt wurde, in der Erwägung Folge zu geben befunden, dass das vom Vereine nach § 1 der vorgelegten Statuten in Aussicht genommene Vereinsabzeichen (ein Band mit der Aufeinanderfolge der Farben: weiss, blau, roth) die mit dem Erlasse des k. k. Ministeriums des Innern vom 23. September 1848, Z. 2778 anerkannten Landesfarben des Herzogthums Krain trägt und daher gegen das Tragen dieses Abzeichens seitens der Mitglieder des erwähnten Vereines ein gesetzlicher Anstand nicht obwaltet.“

Na jesen pričnemo delovanje. Slovenski svet bode potem lahko sodil, smo se li res izneverili slovenski domovini, je li res edino le svetohlinstvo in sebičnost nam bilo v vodilo. Pravila, kot tudi zlate besede prevzvišenih gg. vladik lavantinske in ljubljanske škofije, s katerimi so blagoslovili naše početje, razglasili bomo pravočasno.

Gg. abiturijenti pa, ki bi imeli resni namen

pridružiti se našemu društvu, dobijo lahko vsa pojasnila bodi o dunajskih razmerah bodi si o društvu pri g. drd. iur. Frančišku Pavletič, Dunaj XVIII. Gürtelstrasse 117 I. ali pa pri med. Frančišku Janković v Vitanju (Weitenstein) na Štajarskem.

Božje zapovedi — popravljene.

Dandanes, ko se nam je boriti v dejanskem življenju z najhujšimi posledicami brezverstva in zdivjanosti, vredno je pač, da opozarjamo na one vire, iz katerih izhaja to pogubno gibanje. Tu ne pomagajo prazno jadikovanje, niti silovita sredstva; niti oni, ki vzbujajo in gojé v nižjih slojih nevarne strasti in jih hujskajo k nasilnosti, češ, da si naj pomagajo sami, niti oni, ki to gibanje zatirajo z orožjem, ne bodo dosegli svojega namena: gujiloba se z gujilobo ne da odpraviti. Kako bi bilo možno s surovo silo odpraviti to, kar je povzročila duševna sila, brezverska omika? Kako nerodno in nespametno se pač vedejo sedaj državniki, ko jim anarhizem izpodkopuje tla! Vedó, da se mora nekaj zgoditi, a kje se naj začne? Tega ne vedó, ne vedó, da je s krščansko omiko treba popraviti, kar je zakrivila nekrščanska omika. In zato so začeli stvar ravno tam, kjer bodo najmanj dosegli: pomnožujejo vojno in policijo. A kdo nam jamči, da niso ravno v vojni in med redarji oni elementi, katere hočejo izpodriniti? Ali niso v Ameriki v zadnjih dneh vojaki, pozvani, da naj streljajo na požigajoče druhal, ravno tem izročili streliva? To je vredno uvaževanja in premisleka, da ne bo prišlo spoznanje prepozno.

„Omika“ je naredila iz človeka žival, iz te živali naj naredi zopet človeka — policija?!

LISTEK

Uršulinski red in njegovo delovanje v Avstriji.

(Kratka zgodovinska črtica, spisal Rok Merčun v Letnem poročilu uršulinskih dekl. šol v Ljubljani.)

Slavni Führich je naslikal prelepo sliko, katera se po nekodi vidi: Kristus, Božji prijatelj otrok, sedi na častljivem sedežu in ljubeznjivo razprostira roke proti otročičem, ki se zbirajo pred sedežem Njegovim. Sv. Angela in njene hčere, kot duhovne matere pa k Njemu vodijo otročiče, držeče v rokah cvetličice, znamenja čednostij in malih zatajevanj, da jih Zveličarju darujejo.

Kdo ne vidi v tej sliki duhovitega umetnika plastične vpodobljenega delovanja sv. Angele in njenih hčer, delovanja uršulinskega reda?

Skromen, neznanen je bil pričetek tega reda. Ustanoviteljica mu je sv. Angela Merici, rojena dne 21. marca 1474 v mestu Desenzano, ob južnozahodnem bregu Garda jezera na Laškem duša čistega srca, ki je nase popolnoma pozabila in le na reve svojega bližnjega gledala. Ni moj namen tukaj na dolgo in široko opisovati silno podučno bogoljubno življenje te od Boga izvoljene device, katere se je Božja previdnost poslužila, da je grozni spridenosti in bedi, v katero je svet pahnila nesrečna reforma-cija, v uršulinskem redu postavila nasproti živih vzgledov junaških čednostij, ter ubogemu človeštvu,

osobito ubogi ženski mladini pripravila varno zavetje. Omenjam le, da je sv. Angela v mestu Brešiji (Brescia) l. 1530. okrog sebe zbrala prve svoje tovarišice, 12 najbolj čednostnih devic imenovanega mesta. Ta mala družbica je pod Božjim varstvom rastla in leta 1535 štela je 28 udov. V dan sv. Katarine dne 25. novembra 1535 so te prve Uršulinke se z obljubami Bogu posvetile, tedaj je ta dan dan ustanovitve uršulinskega reda. Uršulinke se imenujejo, ker sv. Angela sv. Uršulo si v pomočnico izbrala, katera se ji je večkrat prikazala. Cerkveno potrdil je ta red papež Pavel III. l. 1537. Tri leta potem, dne 27. januarja 1540 je sv. Angela umrla. Od nje ustanovljen red pa je po modrih pravilih in vodilih, prelepi oporoki sv. Angele, se čvrsto razvijal in rastel ter v kraljestvu Božjem na zemlji v kratkem postal prelepo košato drevo.

Razširjal se je uršulinski red najpoprej po Laškem in to tako urno, da ko so na povabilo sv. Karola Boromeja, nadškofa milanskega l. 1568 prve uršulinke prišle v Milan, je v malo letih samo v škofiji milanski red štel v 18 hišah 600 uršulink.

Ne bom opisoval, kako se je red iz Laške naglim korakom razširjal po Francoskem, Španjskem, Portugalskem, Angleškem, Nemškem, po Belgiji in vseh evropskih deželah; tudi preskočim njegovo razširjanje po vseh drugih delih sveta, po Ameriki, severni in južni, po Afriki, Aziji, da celo v daljni Avstraliji se je nastanil. Preidem na našo širjo do-

movino Avstrijo in to tudi le na Avstrijo tostran Litave. Nekoliko črtic samo želim v naslednjem podatki o razširjanju uršulinskega reda in njegovem delovanju v Avstriji.

Lüttich, staro častljivo mesto na Westphalskem, kjer je bil prvi škof slavni sv. Hubert, ima zaslugo, da je iz svojega samostana poslal prve uršulinke v Avstrijo in sicer najpoprej v Prago okrog leta 1650. Grof Lamboy in njegova pobožna soproga Sybilla sta z žalostjo gledala veliko revo, katero je čez lepo češko deželo prinesla 30letna vojska; hotela sta nesrečni deželi pomagati ter pripomoči do prave reforme ali pravega zboljšanja, za kakoršno si je prizadeval tridentinski cerkveni zbor. Menila sta ta najboljše in najgotovjše doseči, če poskrbita za vzgojo pobožnih, prav krščanskih žen. Ker sta svojo hčerko izročila v odgojo uršulinkam v Koloniji (Cöln), sta imela dovolj prilike, opazovati in spoznavati, kako te redovnice mladino vzgojujejo. Prepričala sta se, da bosta svoj namen najbolje dosegla ter domovini svoji najbolje pomagala, če ustanovita uršulinski samostan. Pripravila sta jim zato hišo blizu nadškofijske palače v Pragi in Lüttich jim je poslal 6 svojih sestra. Sprejem, kakoršnega jim je pripravila zlata Praga, spričuje dovolj, koliko spoštovanje so uršulinke že uživale in to v najvišjih krogih. Ljudstvo, mestno starešinstvo, plemstvo in duhovstvo, vse je njihov prihod pozdravljalo in slavilo kot veselo dogodbo, velike pomembe in občni blagor češke. Nadškof kardinal Harrach sam je

Kdo ne vé, koliko se greši pri nas v imenu „omike“? V tem imenu se sme odstraniti vsaka avtoriteta, sme se prekršiti vsak zakon, smejo se žaliti najsvetejša čuvstva, sme se prebrniti ves družbeni in npravstveni red, celó Bog ni previsok, da ne bi „omika“ skušala omajati mu prestol. A navadno se varujejo taki novodobni preroki, naglašati ravno to, za kar jim gre najbolj: praktično izvajanje svojih pogubnih načel. A to pride potem samo ob sebi. Ljudje se nasrkajo nazorov in ti preidejo v kri in v dejanje. Saj je angleški modroslovec Spencer, jedna najglasnejših pozaun omike v naši dobi, našel pri psih „krščanske čednosti“; kaj morejo torej nekateri „kristijani“ boljega storiti, nego da si pridobé živalske lastnosti? Od tod imamo svoj liberalizem, svojo socijalno mizerijo, od tod je prišel civilni zakon in nepravost in utegne priti še marsikaj, ako se ne ustavimo začasno, a ne s topovi in puškami, ne, niti z javno niti skrivno policijo, ampak z ostrim orožjem krščanske omike.

Ni še kmalu kdo tako odkrito in jasno pokazal prepada, nad katerim visimo, kakor znani nemški slovstveni list: „Magazin für Literatur“. V 43. številki leta 1891 je prinesel razpravo z naslovom: „Kritika desetih zapovedij“. Ta spis, ki je v sramoto našemu veku, je pač najstrožja in uničujoča kritika „svobodne znanosti“. Z neko nesramno gotovostjo izpodkopa s tem člankom podlago društvenemu redu, podlago, katero je sam Bog dal človeštvu med gromom in bliskom.

Prva zapoved ne velja več, ker novodobni človek je dokazal, da Boga ni, torej tudi vanj verovati ni treba. Sedaj je čista človečnost jedini predmet, katerega moremo vsem ljudem priporočati kot predmet spoštovanja. Torej se bo odslej glasila ta zapoved: „Služi človečnosti!“

Iz tega sledi, da druga in tretja zapoved nimata več veljave, saj ko izgine Bog, izgine tudi njegovo ime, istotako njegovi prazniki. Sedaj imata samo še zgodovinsko vrednost kot bivša bogoslužna zakona starih Izraelitov.

„Za četrto zapoved ne bo več prostora v novi etiki.“ „Ljubezen se ne da izsiliti.“ Ako človek nima duše, potem se pač v njem vse razvija po fizičnih zakonih brez vsake svobode. Čemu torej zapovedovati ljubezen? Čemu zahtevati pokorščine do predstojnikov?

Peto zapoved je treba postriti, sedmo in osmo pa z ozirom na sedanjo omiko prenarediti in natančneje določiti.

Nadalje se pa mora pomuditi novodobni pisatelj pri šesti zapovedi, ker tu misli, da je treba največ popraviti. Odslej se mora glasiti: „Občuj spolno samo z onim, katerega ljubiš!“ Ta točka, iz katere izvirajo posledice, katerih se mora ustrašiti vsak trezno misleč človek, je pisatelju tako važna, da je razpravlja posebno obširno.

„Prej,“ tako razlaga, „ko so še mislili, da je človek iz mesa in duše sestavljen, in so dejali, da je duša neumrjoča, nekaj čisto netvarinskega, preganjali in zatirali so meso kot nekaj nebitnega, ovirajočega in vklepajočega duha. Vsako poltno veselje so imenovali pregrešno. Sedaj, ko vemo, da je duša brez mesa nekaj nepojemljivega, moremo zopet polti pomagati do starih pravic. Sedaj ne kvarimo več telesa s postom in bičanjem, ne obsojamo nikogar več k zdržljivosti, ampak polagoma smo začeli tako naivno radovati se zdrave sveže poltene moči, kakor stari Grki. Wieland, Göthe in Pavel Heine so se trudili, da se je razširilo to veselje do poltenosti. Morda se nam posreči, da odpravimo polagoma ono proklinjanje polti, ono sramožljivost in molčečnost v spolnih stvareh, in da splošno uvedemo namesto tega gojenje zdrave poltenosti, veselje do lepega telesa, pravico spolnega nagona.“

Iz tega sledi naravno tudi razdružljivost zakonskih. Da opustim nadaljno ostudno pisanje, naj navedem le, kako se to utemeljuje.

„Seveda se bo zgodilo, da se bo kdo zmotil v osebi, katero ljubi, in da zato ugasne njegova ljubezen. In tako se utegne zgoditi, da prvo ženo izpodrine druga. V tem slučaju ni drugega pomočka, nego razdruženje. V sedanjih postavah je zakon še preveč podoben kupčijski pogodbi, zato je dovoljeno razdruženje le, ako to zahtevata oba zakonska. Zakon se še preveč naziva kot mistično prisiljevanje, zato je razdruženje možno le v gotovih slučajih. Gotovo je pa to le posledica naravnega spolnega izbiranja (Zuchtwahl), da se mora zakon razdružiti tudi tedaj, ako to zahteva le jeden del. Sploh pa ta zahteva ni nova, ampak se je ponavljala že večkrat in zakonodajstvo se ji bo moralo sčasoma udati. Nikogar ne smemo siliti k ljubezni, in ker je zakon zveza ljubezni, mora prenehati, kadar se razruši ljubavna zveza, ravno tako, kakor ugasne prijateljstvo, kadar jeden prijatelj neha ljubiti drugega.“

Kdo ne vidi pogubnega strupa, katerega razširjajo taki članki? In vlade, ki z najhujšimi kaznimi preganjajo anarhiste, pusté tako pisarjenje, da bujno raste in se razširja kakor strupene gobe. Državno življenje tako že izgublja dan na dan svoje podpore; države, ki so včasih cvetele v notranji moči in so prestale najhujše borbe, imajo v sebi črva, ki jim je razglodal moč in venejo za neozdravljivo sušico naprej, kolikor časa jih bo še pustila židovska milost. Krivda je zgoraj in spodaj; načelo krivičnosti in sebičnosti je pglavitni vzrok, a tega ne odpravi nikdo, kakor krščanstvo. Dokler bode svet „popravljal“ božje zapovedi, ne bo možna srečna in trdna država.

A najbolj žalostno je, da državniki niso zadovoljni s tem, da se ne upró takim spisom, ampak njih načela vsprejemajo kot svoja in jih strogo izvršujejo. Kakor se mora ta „kritika“, katero smo objavili ravnokar, studiti in smešna zdeti treznemu in mislečemu kristijanu, tako moramo priznati, da

so ti nazori podlaga našemu javnemu državnemu življenju. Boga ni v državi, njegovo ime se ne posevčuje, prazniki se skrunijo, ljubezen do oblasti so že davno udušili davki in vojaška dolžnost itd. itd. Brezverska šola je po vrhu, in da se temeljiteje „popravi“ šesta zapoved, preskrbeti se hoče s civilnim zakonom. Ako bo treba kakega katekizma za brezversko šolo in za civilni zakon, prepričani smo, da bo spisan na podlagi teh „popravljenih božjih zapovedij“.

Tu je vir pogubi in nesreči. Niti vojaščine ne manjka, niti policije, ampak verskega duha in moškega značaja, ki zna zatajiti svojo osebno korist, kadar se gre za splošno korist. Takih značajev pa ne bo vzgojila nikdar taka vodena „popravljená“ morala. Pravih verskih načel je treba zanesti med vse slojeve prebivalstva; ako se jih branijo višji, začeti treba pri nižjih, kjer se ne da opravi z odraslimi, vzgajati je treba mlajše. Za to mora vsaka rodoljubna stranka skrbeti, ako noče delati sama sebi v pogubo. Zahteva verske šole ne sme izginiti nikdar s katoliškega programa, saj pri verski šoli je začetek, in kako naj pričakuje vspeha oni, ki svoji stvari obrne hrbet že pri prvi točki?

Duhovščini in vsem zavednim katoličanom pa ne velja samo geslo: „Iz naroda za narod“, ampak tudi: „Za narod med narod!“

Slovenščina — umetno-skovan jezik.

Nas Slovencev nasprotniki priznavati nečejo, da smo narod. Toda tudi mi imamo svoj jezik, ki ga ljubimo in ima iste pravice kot drugi. In vendar se to pravo na čuden način z nogami tepta od strani naših nasprotnikov. — Kaj je temu vzrok?

Naši slovenski poslanci zahtevali so v državnem zboru pri vsaki priliki slovenskih šol, in letos osobito ustanovitve paralelk na celjski gimnaziji. Od tod ves naval na slovenščino. Naši nasprotniki prav dobro vedo, da se ljudstvo še le po narodnih šolah izobrazuje, zato na vse kriplje delajo, da zabranijo razvoj narodne izobrazbe.

Nemška gospoda poskusila je že mnoga sredstva, da bi preprečila razvoj in napredek naroda. Protestovali so na različnih shodih v Gradcu in na Dunaju proti ustanovitvi slovenskih vsoprednic v Celju, jadikovali v državnem zboru, da je nemška posest v nevarnosti, a menda tudi ob jednom uvideli, da zaman in utegne vlada konečno vendar-le ugoditi opravičenim željam slovenskih poslancev.

Ker vsi ugovori niso nič pomagali, poslušujejo se zadnjega sredstva, ki jo pa tako skrajno nesrečno in ob jednom podlo, da človek konečno res ne ve, če je gospoda še pri pravi pameti.

Glasilo ultra-liberalnih štirskih Nemcev graška „Tagespost“ otepa okrog sebe, kakor bi jej nasul sršenov za srajco. Pisave, kakoršno ima ta list, sramovati se mora vsak pošteno misleči Nемеc, ker taka pisava obsoja sama sebe.

poslal ponje svoj voz ter jih sprejel s častjo, s kakoršno se kneginje sprejemajo. Tako so prišle Uršulinke v Avstrijo in precej v Pragi pričele svoje blagovito delovanje za vzgojo ženske mladine.

Takrat v Pragi bivajoča cesarica Marije Eleonora, soproga Ferdinanda III., se je zelo zanimala za to novo ustanovo, ter je svojega spovednika poslala k uršulinkam, da naj jim sporoči njeno posebno naklonjenost. Ta dokaz cesarske milosti in naklonjenosti, katerega je tukaj slavno vladajoča hiša habsburška prvič dala hčeram sv. Angele, ponavljal se je odslej prav velikokrat in to tako, da ni bil samo neizrečeno časten za red sv. Uršule, ampak da je postal tudi jako pomenljiv za njegovo razširjanje in njegovo delovanje po avstrijskih deželah. Avstrijski slavni vladarji in njihove pobožne, bogoljubne, često svete soproge so si za ustanovitev, ohranitev in pomnožitev uršulinskih samostanov pridobili tolikih zaslug, da se lahko reče: uršulinski red v Avstriji je jedna izmej premnogih onih pobožnih naprav, katere so plemeniti knezi habsburški v svojih državah v blagor podložnim ustanovili ter krepko podpirali. Pod varstvom cesarskim došlo so uršulinke v Avstrijo, često naravnost od teh visoko plemenitih vladarjev podpirane, so si zidale samostane, in pod tem najvišjim varstvom izvršujejo do te ure svoj apostolat pri tisočih hčera velike avstrijsko-ogerske monarhije.

Uršulinke v Pragi, komaj dobro ustanovljene, že so tako blagodejno delovale v znanjnih šoli kakor

tudi v penzjonatu (notranji šoli), da stara kronika njihova pravi: vsak dan prinesel je novih gojenk, ki so bile večinoma iz prvih plemenitih družin češke dežele. Zaslovelo je to delovanje kmalu tudi na Dunaj in ni trpelo dolgo, že se je sploh zaželelo, naj bi hčeram prestolnega mesta ne odtegovali dobrot, katere že živjajo v Pragi. Cesarska mati sama Eleonora, vdova Ferdinanda II., hotela je imeti zaslugo, da bi ženski mladini dunajski preskrbela tako izvrstnih učiteljic in tako pobožnih vzgojiteljic.

Toda visoka gospa svojega lepega namena ni mogla sama izvršiti, prekmalu je umrla. Izročila je pa izvršitev svoje srčne želje svoji sinahi, že zgoraj imenovani cesarici Mariji Eleonori, katera se je tudi podvigala predrago ji naročilo spolniti. Obrnila se je v Lüttich ter prosila za nekatere uršulinke, ki naj bi postale podlaga prelepe slavne stavbe, uršulinskega reda v Avstriji. Cesar Leopold I., njen sin, poslal je redovnicam s potnim listom 200 zlatov denarja za na pot. Konec julija 1660 poslovilo se je iz Lütticha 6 uršulink na čelu jim M. Marija Aleksija, rojena baronica Jonghie. Čez Prago so popotovale, kjer ste se jim še dve pridružili. Na Dunaju so jih sprejeli z veliko častjo, cesarica je poslala po nje svoje cesarske vozove in precej pri prvi avdijenci, katera je trpela dve uri, jim je obilno pokazala, kako jim je naklonjena. Tudi nadškof sprejel jih je z veliko ljubeznijo, ter obljubil, da jim hoče biti oče in varuh. Tako so uršulinke prišle na Dunaj. Precej odprle sa šole, ki so se kar na-

polnile z otroci, in v penzjonat so hitele hčere avstrijskega plemstva, izmed katerih so premnoge tudi v samostan vstopile. Veliko krasno samostansko poslopje z lepo cerkvijo se je pozidalo, katero je še dandanes izmed najlepših samostanov uršulinskega reda. Njegove prebivalke so si v teku časa pridobile veliko zaupanje, ljubezen in hvaležnost cesarskega mesta, kateremu so tisoče in tisoče hčera vzgojile.

Vse druge naselbine uršulink po Avstriji s prav majhnimi izjemami so se vršile neposredno ali posredno z Dunaja in Prage. Tako so leta 1670 došle uršulinke z Dunaja v Celovec, l. 1672 v Gorico, l. 1686 v Gradec. Iz Celovca l. 1895 v Solnograd, l. 1702 iz Gorice v Ljubljano, l. 1782 iz Gradca v Loko. — Kod so po Avstriji zdaj uršulinke in kako delujejo, najbolje kaže šematizem ljudskega šolstva v Avstriji (Schematismus des österreichischen Volksschulwesens). Dobil sem v roke šematizem iz leta 1890, in tam najdem naslednje zanimive podatke: Uršulinke so in imajo na Dunaju 2 trirazredni meščanski in 2 petrazredni ljudski šoli, v Lincu 2 sedemrazredni ljudski šoli, v Solnogradu 1 sedemrazredno ljudsko šolo, v Gradcu 1 šestrazredno ljudsko šolo, v Celovcu 2 ljudski šoli (1 osemrazredno, 1 petrazredno), v Ljubljani 2 osemrazredni ljudski šoli, v Škofji Loki 2 ljudski šoli (1 petrazredno, 1 šestrazredno), v Gorici 1 šestrazredno ljudsko šolo, v Inomostu 2 meščanski šoli (1 trirazredno in 1 osemrazredno), v Brunecku 1 štiri-

Ker list že ne more več tajiti, da imamo i Slovenci pravico do svojih šol in da znani § 19 tudi za Slovence velja, zatrobil je v drug rog, a izvabil tako hripavih glasov, da jih menda odslej ne bodo hoteli več ponavljati.

Evo „pomislekov“, ki jih ima brezzoba graška klepetulja.

V letošnji 135 številki pisala je, da gimnazija v Celju ne bode mogla uspevati. — „nachdem sich der Schülerbesuch zumeist aus dem geistig weniger vorgeschrittenen Bauernstande recrutieren wird“, itd.

Dvomimo, ali gospoda sama sebi veruje, kar piše: Znano je, da je večina slovenskih dijakov kmetškega rodu in da so baš ti učenci dosti marljivejši od „gospodskih“. Kolikor smo imeli pesnikov, pisateljev, politikov, večinoma vsi so bili priprostega rodu.

Do vrhunca pa je priklopila neslanost graške tete v vodnem članku 169 številki od 22. t. m.

Dobro vedoči, kako malo so dosegli z dosedanjim manevriranjem, dokazati hočejo ti nemški modrijani, da je slovenski jepik še nezrel, da še več, da je umetna iznajdba à la volapük. Pisec članka, ki sicer trdi, da se je sam uveril, kako reven je naš jezik v izrazih, menda slovenščino toliko pozna kot kitajščino, sicer bi ne poskušal vezati takih otrobov. Loči pa govor, ki ga govori prosto ljudstvo, od književnega jezika, češ slednji „ist nichts anderes, als ein ganz künstliches Gebilde der letzten zwei oder drei Decennien, das nicht aus dem Volke herausgewachsen ist, sondern von wenigen Schriftstellern (Spracherfindern wäre richtiger) künstlich — geschaffen worden ist“. — Če nas spomin ne vara, čuli smo pred nekaj leti skoro ista modrovanja iz ust nekega državnega poslanca — ekselence v državnem zboru.

Temu gospodu svetoval je takrat „Slovenec“, naj se uveri sam, kako na priliko g. duhovniki z lece govore ljudstvu v pravilni slovenščini, v isti slovenščini, katero rabimo kot književni jezik, in da ljudstvo ta govor prav dobro ume. Razsvetljeni „Tagespoštini“ člankar naj se ozre na družbo sv. Mohorja, ki izdaja vsako leto skoro 60.000 udom — večinoma prostemu ljudstvu — po 6 knjig, ki so pisane vse v istem jeziku, ki je last naroda in ki ga govori vse ljudstvo slovensko.

Žaljiva je trditev, da je „die slovenische Sprache, untermischt mit zahlreichen deutschen Ausdrücken, arm...“ Ne da bi bili navezani na pomoč blažene nemščine, imamo dovolj bogat jezik; mešanico slovenskega in nemškega jezika je dopisnik „Tagespošte“ čul k večjemu iz ust kake ljubljanske kuharice.

Naravno je, da se jezik tekom časa razvija, in da tudi slovenščina ni bila vedno na tej stopinji, kakor je sedaj. Treba vedeti, da so bili baš Nemci

tisti, ki so z vsemi mogočimi in nemogočimi sredstvi ovirali razvoj naroda.

V cerkvi, v šoli je treba pouka v domačej besedi, ker ravno šola je zato, da budi v ljudstvu dolžnosti, ki mu jih nalagata vera in narod. Nasprotniki naši hočejo zatreči vsak narodov napredek in zato z vsemi močmi poskušajo dobiti vpliv na šole.

Trditev njihova, da jim s tem, da zahtevamo slovenskih šol kratimo pravice, je tako smešna kakor neresnična, saj mi ne zahtevamo drugega, kot to, kar je naše! Uverjeni naj bodo, da se niti jeden nemški otrok ne bode poslovenil, a mi tudi ne pripuščamo, da bi se nam odtujevala slovenska mladina!

Sicer pa članku „Tagespoštenu“ ne pripisujemo posebne veljave, dasi vemo, kakšen ima namen: nahujskati namreč merodajne kroge na to, da je pravo za pravo nemogoč uk v slovenščini, češ, da nikakor ne kaže tega, za samostojna učilišča še nezrelega, umetno-skovanega jezika, vsiljevati mladini.

Ali se bode kedo na to oziral, ali ne — upati je, da ne, — vendar treba biti Slovincem opreznim in niti za las odstopiti od svojih pravic, ker le tako si moremo priboriti to, kar nam gre in kar je od nekdanjega naše bilo.

F. K.

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. julija.

Civilni zakon v Avstriji. V Levovu izhajajoči list „Narod“ vé povedati, da se bode drugo leto pečal že državni zbor z vpeljavo civilnega zakona v Avstriji. To je pač malo prenačljeno. Verjetno je, da bodo liberalci silili, da se tudi v Avstriji vpelje civilni zakon, ali tako hitro pa to ne pojde. Poprej se mora rešiti volilna reforma. Dokler se volilna reforma ne reši, morajo mirovati vsa velika politična vprašanja. Vpeljava civilnega zakona bi pa že bilo veliko politično vprašanje. Če bi se pa volilna reforma izvršila po želji levičarjev, da dobé v državni zbor kacic 50 veri nasprotnih socialnih demokratov, potem bodo pa že levičarji skušali uprizoriti kako proticerkveno politiko.

Reforma uprave. Ogerska vlada bode imela še velike težave, predno izvede cerkvene reforme. Težave se bodo še le začele, ko te predloge reši parlament. Drugače se izvesti ne bodo dale, da se reformuje uprava. To bode pa težavno delo. Vlada ima sedaj brez Hrvatov v zbornici samo kacic 12 glasov večine. Ker so posebno sedmograški poslanci nasprotniki reforme, bode ta večina kar zginila. Tudi bode opozicija nategnila vse druge sile proti reformi uprave, kakor jih je proti cerkvenopolitičnim predlogam. Ob to stvar se je bil izpodtaknil Szapary, pa se utegne še Wekerle. Szaparyjevo reformo uprave je opozicija pokopala samo z dolgimi govori,

dasi je vlada imela večino. Jednacega sredstva se bode posluževala proti sedanji vladi.

Mortlec ministra Belčeva. Rumunski policiji se je te dni posrečilo, dobiti v pest nekega 22letnega Albanca Teodoro Ivana Arnauta, ki je na sumu, da je umoril ministra Belčeva. Zločinec je bajó že priznal svoje hudodelstvo, povedal pa še ni, kdo ga je najel. Sedaj se vrše pogajanja mej Bukareštom in Sredecem o njegovi izročitvi. Ker v Rumuniji nimajo smrtne kazni, ga drugače ne bodo izročili, da bolgarska vlada obljubi, da ga ne usmrtijo. Sedaj se še nič ne poroča, kdo bi bil tega morileca najel. Pred nedavnim časom se je poročalo iz Sredca, da pridejo o umoru Belčeva v kratkem čudne stvari na dan. Zaradi tega se ne bodemo čudili, ako bi vlada skušala vprizoriti le kako komedijo proti Stambolovu in bi bil omenjeni Albanec le najet, da tako uničijo bivšega ministerskega predsednika.

Nova pridobitev socialnih demokratov. Nemški liberalci so pri zadnjih volitvah za bavarski deželni zbor bili osnovali posebno kmetško stranko jedino z namenom, da bi oslabili katoliško stranko. Sedaj se pa že kesajo. Napeljavali so vodo na mlin vse nekega družega, nego so mislili. V novi kmetški stranki so se kmalu jele pojavljati socialistične ideje. Dr. Ratzinger je kmalu zaradi tega izstopil iz te stranke. Te dni je v Fürstenzellu bil shod kmetške stranke. Državni poslanec dr. Sigl je pobijal novi tok v tej stranki, ali je ostal s svojimi nazori osamljen. Skoro vsi drugi so zagovarjali socialistične nauke. Zaradi tega je sedaj vzdihovanje mej liberalci. Dosedaj se je navadno mislilo, da je kmet najboljši jez proti socialnim demokratom, ali v Nemčiji pa imajo sedaj že baš na kmetih najboljše polje.

Razgled po slovanskem svetu.

Deželna razstava v Levovu.

(VII. izv. dop.)

Res prepoveduje Kneipp strogo piti navadno kavo, toda ko duha potare proučevanje toliko stvari na razstavi, potem čuti človek željo po kavi, da bi slabega duha poživil in razvnel. Pa kam naj gre, če ne k Šolcu, ki je postavil arabski paviljon in prodaje arabsko kavo. Res da je tu malo drago, toda če se pije arabska kava, treba je tudi po arabsko plačati.

Po kavi sem šel v kmetijski paviljon. To je velikansko leseno poslopje, nad vrati je orjaški lok oprt na dva stolpiča. Prostora objemlje 1252m². Vse je okrašeno z znaki iz kmetijstva: srpi, lopatami, vilami, snopovi itd.

Znotraj je na sredi velika piramida, ki završava na vrhu s snopovi. Spodaj ima svoj prostor „Galicijsko gospodarsko društvo“, ki hkrati slavi petdesetletnico svojega obstanka. Sliki knezov Leona in Adama Sapiehe, predsednikov društva, sta razstavljeni poleg svetinj, izdane knjige, medaljoni, let-

razredno ljudsko šolo, v Pragi 1 sedemrazredno ljudsko šolo, v Kutni Hori 1 meščansko in ljudsko šolo 8 razredov, v Arnau 1 šestrazredno ljudsko šolo, v Grulichu 1 osemrazredno ljudsko šolo, v Olomucu 1 trirazredno meščansko šolo, 1 petrazredno ljudsko šolo, v Krakovu v Galiciji 1 šestrazredno ljudsko šolo, v Tarnovu v Galiciji 1 osemrazredno ljudsko šolo, v Freiwaldau v Šleziji 1 trirazredno meščansko šolo in 1 petrazredno ljudsko šolo.

Po teh krajih naše mile Avstrije deluje uršulinski red, — in koliko deluje! Samo samostan dunajski je podučeval že 153.000 otrok; naš domači samostan ljubljanski le od l. 1820 nad 50.000 otrok. Pač lahko razumemo zdaj, kako vzvišeno je razumel delovanje uršulinke začetkoma imenovani umetnik Führieh. Uršulinke res ubogo mladino rešujejo in vodijo h Kristusu, in nikdar ne moremo zadosti hvaležni biti neskončno dobrotljivemu Bogu, ki je našim časom podelil tako delavni in za blagor ženske mladine skrbni red uršulinski. Zato tedaj naj puhti proti nebesom iskrena zahvala ob enem pa srčna želja in prošnja: Red Uršulinski Vivat, floreat, crescat!

Rovte pri Logatcu.

(Spisal Jos. Ciperle.)

(Dalje.)

Zupljanska cerkev, v cerkvenih listninah imenovana „in Montibus“, kakor tudi one podružnice so zelo stare. Na prostoru, kjer se vzdiga sedanja zupljanska cerkev stala je nekdanja kapelica posvečena sve-

temu Mihaelu. Zakaj se je sezidala, o tem pouči nas mična narodova pravljica, ki slove tako-le: „V svojem času gre grajščinski gospod na lov. Noč ga prebiti in prenočiti mora v gozdu med zverinami. V strašnih sanjah vidi prikazen: svetli nebeški vojak se bojuje z ognjenim mečem in seka glave gadovim zmajem, brani orisano okolico, in strela žvižga na vse kraje. Gospod grajščak se prebudi, jutranja zarja osvetli in ozlati vrhove, on pa poklekne, poljubi znamenje, kjer je počival ter obljubi: Svet je ta kraj, arhangelj Mihael me varuje! — Zidana je bila kapelica v hvaležen spomin te strašne noči in božjega varstva in rešenja. Ta stari spominek je bil vedno pobožno spoštovan.

V začetku oznanjevali so tu božjo besedo župniki iz ljubljanske cerkve sv. Petra; pozneje je bila misijonska služba izročena vikarijem na Vrhniki in leta 1694 dobé Rovtarji svojega lastnega duhovnega pastirja. Letos tedaj v praznik sv. Mihaela bode tedaj ravno dve sto let, kar je vpeljal vrhniški župnik Janez Danijel Lokateli prvega kurata Miho Možina v rovtarsko faro. — Tisti dan bil je tudi prvi krst v Rovtah. Krstil je omenjeni župnik Lokateli dečka Mihaela, zakonskega sina posestnika Marka Arharja in njegove žene Katarine. Botra sta bila Janez Rudolf in Maruša Jerebica. Drugi krst bil je v Rovtah 7. oktobra 1694, o kojem se nahaja v krstni knjigi rovtarsko sledeče poročilo: „7. oktobra sem krstil jaz Mih. Možina kurat Lukeža zakonskega sina Lovreta in Neže Turk. Botra: Miha Šemerl in Ka-

tarina Nagodejka. Sploh zanimiv slučaj, da je imel prvi kurat rovtarski pred 200 leti ravno tisti priimek, kakor ga ima sedanji preč. g. župnik Janez Možina. Prvo leto bilo je v Rovtah vsega skupaj 18 krstov, sedaj jih je na leto okolo 80, kar je vsekako napredek. Oj, Rovte bode še dolgo stale!

Prvi kurat Možina bil je v Rovtah do 1699 leta, za njim prišel je Jurij Volfež. Leta 1708 se je sezidala sedanja cerkev; in tudi ravno pred sto leti dobile so Rovte zraven župnika še tudi kapelana. Tako more rovtarska cerkev praznovati letos dvestoletnico in zraven še stoletnico.

Šola je stara od leta 1879. Prvi učitelj je bil č. g. Janez Molj, sedaj župnik v Stranjah nad Kamnikom. Učencev je bilo takrat 75, sedaj jih je pa s ponavljavo šolo vred 160. Zopet napredek!

V Rovtah nahaja se tudi drevesnica in izdeluje se izvrsten sir. Sirarnica in drevesnica ustanovili ste se l. 1892. Od 1. oktobra 1893 ima je Rovte tudi svojo pošto. Zasadil se je leta 1892 tudi drevored ob cesti od župniškega dvorca proti Logatcu, isto tako tudi Leonov gozd na Lešah. V Rovtah slišiš krasno zvonjenje, cerkveni zvonovi ubrani so v cis-mol; v cerkvi nahajajo se velikanske orglje, iz kojih da se izvajati vsa istrumentalna godba. Tu v Rovtah so štirje sejmi, v potocih je mnogo postrvij, dekleta izdelujejo do pol metra široke šipke. V Rovtah nahaja se tudi tako zvana „Snežena jama“, v koji po celo leto ne skopni sneg. V krstni knjigi prejšnjih del naletiš se dostikrat žensko krstno ime Eva; zdaj pa Eve v Rovtah ni več.

Umrli so:

21. julija. Albina Šimnovc, črevljarka, 5 mesecev, Strelške ulice 11, črvesni katar.
 23. julija. Marija Krek, zasebnica, 73 let, Pred Škofijo št. 15, vsled raka. — Marija Luksbauer, sodarjeva vdova, 49 let, Breg 2, plučni in črvesni katar.
 V bolnišnici:
 22. julija. Ana Oven, kajzarjeva hči, 6 dni, marasmus. — Ivana Urenik, delavka, 30 let, jetika.
 23. julija. Franc Kašman, delavec, 50 let, jetika.

Tržne cene v Ljubljani
 dne 25. julija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	7	Speh povojen, kgr.	64
Rež, "	5	Surovo maslo, "	72
Ječmen, "	5	Jajce, jedno	2
Oves, "	6 50	Mleko, liter	10
Ajda, "	7	Goveje meso, kgr.	64
Proso, "	5	Telečje "	58
Koruza, "	5 80	Svinjsko "	58
Krompir, "	1 80	Kostrunovo "	36
Leča, hktl.	12	Piščanec "	35
Grah, "	12	Golob "	15
Fizol, "	8	Seno, 100 kgr.	1 60
Maslo, kgr.	85	Slama, 100	1 78
Mast, "	68	Drva trda, 4 kub. m.	6 40
Speh svež, "	58	" mehka, 4 "	4 80

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. zjut.	738-5	20-6	sl. vzh.	jasno	0-00
24. u. pop.	737-5	30-0	"	"	"
9. u. zveč.	737-0	23-2	"	"	"

Srednja temperatura 24,9, za 5,3° nad normalom.

Zahvala.

O priliki ustanovnega shoda «Slov. katol. delavskega društva» so nam od raznih stranij došli preprijazni pismeni in hrzovjavni pozdravi. V odborovem imenu zahvaljava vse pozdravljavce za bratsko prijaznost, skazano našemu društvu, imenoma: katoliška rokodelska društva v Ljubljani, na Vrhniki, v Novem Mestu, katoliški delavski družbi v Idriji in v Zagorju ob Savi, konservativno obrtno društvo v Ljubljani, slovensko bralno društvo v Škofji Loki in vrle jeseniške soprobrate, želeč naj bi nas vse vezala jedinstvo v načelih in složnost v delovanju.

V Ljubljani, dne 24. julija 1894.

Jožef Gostinčar,
zapisnikar.

Ivan Trtnik,
predsednik.

Eksekutivne dražbe.

Fr. Malečkarja iz Ostrož. Brda in Fr. Ostank iz Grobš posestvo (radi terjatev 14 gld. in 420 gld.) dne 27. julija (ponovitev) v Postojini.

Miko Petrašiča iz Draščic (radi terjatve 325 gld. 72 kr.) posestvo (4896 gld.) dne 2. avgusta in 1. septembra v Metliki.

Matije Gregoriča iz Cerkevšč (radi terjatve 88 gld. 32 kr.) posestvo (130 gld.) dne 2. avgusta in 1. septembra v Metliki.

Ravnokar je izšlo v obliki knjižice znamenito

Apostolsko pismo
 sv. očeta Leona XIII.

obsejajoče 16 strani male osmerke. — Komad stane 5 kr., 100 komadov vkupe 4 gld., 200 komadov samo 7 gld.

Naročila vsprejemata Katol. Tiskarna in Katol. Bukvarna v Ljubljani.

Po nižjani ceni!

Drobtinice

Uredil dr. Fr. Lampe. — Izdala katol. družba za Kranjsko.

Letniki XXI, XXII, XXIII, XXIV, XXV, XXVI po 60 kr., letnik XVII 80 kr., po pošti 10 kr. več.

Zanimiva vsebina z nekaterimi slikami. — Primerne knjige za slovenske družine.

Dobivajo se v „Katoliški družbi za Kranjsko“ v Ljubljani, Stari trg št. 13.

Štev. 6272.

Oklic.

381 3—3

C. kr. deželno sodišče v Ljubljani daje na znanje, da se je vsled prošnje Nollija Srečko-ta, oskrbnika zapuščine dne 23. aprila 1893 v Litiji brez dedičev in pravnih naslednikov umrle Henke Katarine, dovolila

prostovoljna javna dražba

v zapuščino spadajočih zemljišč:

- a) vložek šte. 241 katastr. občine mesto Ljubljana, t. j. hiša šte. 5 v Rožnih ulicah v Ljubljani;
- b) vložek šte. 537 katastr. občine Karlovske predmestje, t. j. travnik na Illovi in določil v izvršitev dražbe dan na

30. julija 1894 ob 10. uri zjutraj

pri deželnem sodišču v Zatiškem dvoreu v Ljubljani II. nadstropje s pristavkom, da se bo določila zemljišči le za ali nad izključno ceno in sicer vložek 241 katastr. občine mesto Ljubljana v znesku 5500 gld. in vložek 537 katastr. občine Karlovske predmestje v znesku 40 gld. prodali.

Pogoji in izvod zemljiške knjige se morejo pregledati v uradnih urah pri tem sodišču.

V Ljubljani, dne 10. julija 1894.

F. A. SARG-OV SIN & Cie. Prva in najstarejša tovarna za stearinske sveče v Avstro-Ogerski. Ustanovljena po Ad. de Milly leta 1837.

C. in kr. dvorni zalagatelj SARG-ovih	M	Uvedenje	Iznajdba	Iznajdba	Trideset	Y	Pisarna: Dunaj, IV., Schwindg. 7. sveč.
		glicerinske fabrikacije	glicerinskih mil itd.	in uvedenje	prvih svetinj in diplom do 1894.		
		v Avst.-Ogerski in	po F. A. Sarg-u 1858.	„Kalodonta“ 1887.			

Milly, miznih, baroknih, renesance, stožčastin in votlih sveč; Milly-nočnih lučij in voščenih božičnih sveč i. t. d.
 Dobé se povsod.   Zahtevaj izrečno SARG-ove Milly-sveče.   288 6—6   Dobé se povsod.

Dunajska borza.

Dne 25. julija.		Dne 24. julija.		Kreditne srečke, 100 gld.	
Skupni državni dolg v notah	98 gld. 50 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	149 gld. — kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140 " — "
Skupni državni dolg v srebru	98 " 40 "	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	157 " 25 "	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18 " — "
Avstrijska zlata renta 4%	122 " 30 "	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	197 " 50 "	Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	97 " 85 "	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	97 " 15 "	Salmove srečke, 40 gld.	69 " — "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 50 "	Tisine srečke 4%, 100 gld.	143 " — "	St. Genois srečke, 40 gld.	70 " 50 "
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	96 " 20 "	Dunavske vravnave srečke 5%	127 " 50 "	Waldsteimove srečke, 20 gld.	47 " — "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1015 " — "	Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107 " 35 "	Ljubljanske srečke	24 " 50 "
Kreditne delnice, 160 gld.	363 " 25 "	Posojilo goriškega mesta	— " — "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	154 " 70 "
London vista	124 " 50 "	4% kranjsko deželno posojilo	67 " 60 "	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3165 " — "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	61 " 05 "	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 70 "	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	496 " — "
20 mark	12 " 21 "	Prijoritelne obveznice državne železnice	229 " — "	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	109 " 50 "
20 frankov (napoleonodor)	9 " 90 "	" južne železnice 3%	153 " 45 "	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	74 " 50 "
Italijanski bankovci	44 " 25 "	" južne železnice 5%	128 " 25 "	Montanska družba avstr. plan.	81 " 80 "
C. kr. cekini	5 " 89 "	" dolenskih železnice 4%	98 " 50 "	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	165 " — "
				Papirnih rubljev 100	133 " 37 "

Nakup in prodaja
 vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmacješa dobitka.
 Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
 Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.